آزادی دوستی پرورانید، وی شخص عالم و پاکیزه سیرت و وطندوستی بود، و سید عبدالوهاب مشهور به اخوند پنجو ولد سید غازی که از مشاهیر رجال روحانی وادی پشاور است در حلقه تربیهٔ سلطان محمود گدون پرورش یافت و پس ازو بر مسند خلافت نشست و کانون آزادی خواهی را گرمتر ساخت[٦٦].

سید عبدالوهاب در عصر تیموریان هند شهرت عظیمی داشت که بقول مفتی غلام سرور لاهوری به نشر علوم سعی کرد و بزبان پښتو سخن گفتی و در فارسی شعر سرودی، و بزبان هندی نیز تکلم نمودی و

---

[٦٦] سید عبدالوهاب در سنهٔ (۹۴۳ هـ) در یوسفزائی شمال پشاور بدنیا آمد، پدرش هنگام سقوط شاهنشاهی لودیان از هند آمده و در دیار حسین یوسفزائی در حمایت کجو خان زندگی میکرد، تا که در سنهٔ ۹۸۹ هـ در اتک وفات یافت و همانجا مدفون است.

خود عبدالوهاب در سنه ۹۹۰ هـ بعمر ۴۸ سالگی به اکبرپور ۱۳ میلی شرق پشاور آمده و در طریقت و شریعت شهرت یافت و کراماتش دیده شد و مریدان فراوان وی از کابل تا اتک پراگنده بودند، تا که بعمر ۹۶ سالگی بتاریخ ۲۷ رمضان روز دوشنبه (۱۰۴۰ هـ) از جهان رفت و در اکبرپوره مدفون است. چون همواره بر اقامه پنج بنای مسلمانی تاکید کردی، بنا بران به اخوند پنجو شهرت یافت، پیروان اخوند پنجو در اطراف پشاور فراوان بودند و مناقب او را نوشتند چنانچه شیخ عبدالرحیم میان علی بزبان فارسی مناقب اخوند پنجو را نوشت، که بعد از آن در سنه ۱۱۹۸ هـ شاعر اکبرپوری متخلص به خاکی آنرا بنام مناقب خاکی نظم کرد، و باز همین منظوم فارسی را میان پادشاه ساکن کندی شیخان اکبرپوره به پښتو منظوم داشت، و شیخ عبدالغفور عباسی پشاوری نیز مناقب اخوند را نوشت (رجوع کنید به تحفة الاولیاء میر احمدشاه رضوانی طبع لاهور ۱۳۲۱ هـ ق و خزینة الاصفیاء ج ۱ مفتی غلام سرور و سلوک الغزات خطی پښتو و تذکره شیخ رحمکار از سیاح الدین کاکاخیل طبع لاهور ۱۹۵۱ م و حضرت اخوند پنجو از نصرالله نصر طبع پشاور ۱۹۵۱ م).